వైజయంతి

హారిస్

"ఎట్లా చచ్చేదిరా నీతో మొగుడా? ఎంత చెప్పినా నా మాట వినిపించుకోవాయె? పెళ్ళాన్ని కదా? ప్రొద్దున్న లేచి వొస్తివి గదా? రోడ్డు మీగ పొయ్యే ఆడపిల్లల మీదే చూపుగాని, నా ముఖమన్నా చూడవు గదా?" సరస ఆపసోపాలు వరండాలో నుంచి విని పిస్తున్నాయి.

తూర్పు తెల్లవారినా, దృశ్యాదృశ్యంగా కని పిస్తున్న మంచు తెర మాటున్న అందాల భామలు పరవశించి పోతున్న ప్రకృతిని చూస్తూ, లోపలి గది పెరటి గుమ్మంలో నించున్న రాజుకి, నవ్వు ఆగటంలేదు. అతనా వూరు వొచ్చి నాలుగురోజు లైంది. పదహారేళ్ల పడుచుపిల్ల, రెండేళ్ల పసికూంక సరసాలాడటం అతనిలో కలిగించిన మధురోహ లను కాయితం మీద పెట్టటం కష్టమే.

సరస ఆపసోపాలు కొనసాగుతున్నాయి: "అబ్బ! వొద్దన్న కొద్దీ ముద్దాడుతున్నావురా బావయా! అయినా, నేను ముద్దు పెట్టుకుంటే నా నలుపురంగు అంటుతుందేమో? దూరంగానే వుండు."

తాను నల్లగా వుంటానన్న చింత, ఆ లేతవయసు పిల్లదాన్లో, ఏదో మూల అంతర్గతంగా వున్నదన్న బాధాకరమైన నిజం రాజుకి అవగతం కాకపోలేదు.

అతను చిన్నగా నవ్వుకున్నాడు.

తనూ నల్లగానే వుంటాడు! తను అందమైన వాడు కాదు! పోనీ, అందమైన ఆడపిల్లల్ని ఆకర్షించ గలశక్తి కూడా అతనిలో లేదు. కాని, అతనికి ఏనాడూ అర్థంకాని, మనసును ఆర్ద్రమూ ఆహ్లాదమూ చేసే నిజం మాత్రం ఒకటి ఉంది. అతను చదువు కున్న కాలేజీలో అప్సరస లాంటి అందాల భామ ఉండేది. కట్టుకున్న చీరెకూ, కాలి చెప్పులకూ కూడా నూతన సోయగాన్ని సంతరింపజేయగల సౌందర్యం ఆమెది. మాట్లాడితే వీణ మీటినట్టు వుండేది. ఆ పిల్ల రాజా అంటే పంచప్రాణాలిచ్చేది. జీవితంలో ఎన్నడూ విడిపోరాదని ఆ యిద్దరూ ఒకనాడు తీర్మా నించుకున్నారు. కాని, దేవతా వస్త్రాల్లాగా, కంటికి కనిపించని సూత్రాలు, వారిద్దర్నీ విడదీసిన రోజున, తనకన్నా ఆపిల్ల ఎక్కువ దుఃఖపడుతూంటే, రాజుకి, బాధ కన్నా ఆశ్చర్యం ఎక్కువగా కలిగింది. ఏముంది తనలో?

రాజా మెల్లిగా వరండాలోకి పోయే గుమ్మం దగ్గరికి వచ్చేసరికి, సరస, నానిగాడి చేతికి ఒక చామంతి పువ్వు యిచ్చి "లోపలి యిచ్చి ఒస్తావా?" అంటు న్నది. రాజుని చూడంగానే, గుంట వెధవ పరుగు పరుగున వచ్చి, పువ్వు చేతికిచ్చి కాళ్ళకు చుట్టేసు కున్నాడు.

"థాంక్స్" అన్నాడు రాజా.

నాలిక కొరుక్కుని యింట్లోకి పారిపోయిన సరస ముఖాన్ని తల్చుకుంటూ, చిన్నగా నవ్వుకుంటూ వెనక్కి తిరిగాడు రాజా. చేతిలో పువ్వుని తదేకంగా చూస్తూ, తనను మేనమామ విస్మరించటంతో, నానిగాడు అతన్ని విడిచి తల్లి దగ్గిరకి పోయాడు.

అప్రయత్నంగా ఆ పువ్వును కళ్ళ కద్దుకున్నాడు రాజా. 'వాసనలేని పువ్వు' పద్యం అతనికి గుర్తొ చ్చింది. చామంతిలో సుగంధం లేదు. కాని ఆ పువ్వుకు పూజార్హత ఉంది. ముత్తయిదు తనాన్ని సూచించే రంగు ఉంది. నిరాడంబరంగా, అనాయకంగా ఉండే ఆ పువ్వులో........

రాజుకి చటుక్కున సావిత్రి గుర్తొచ్చింది.

సావిత్రి ఎవరు? పాతిక వసంతాల వయస్సూ అందులో సగం కూడా వయసులేని మనసూ ఉన్న సావిత్రి అతనికి 'ఒకనాడు' స్నేహితురాలు. పరి స్థితులూ, పక్కనున్న మనుషులూ కచ్చగట్టి పోరాడుతున్నా, తనను కన్నందు వల్ల అహోరాత్రాలూ తన కోసం తన బాగు కోసం తపించిపోతున్న తల్లి, దేవాలయంలో దుర్గాదేవి మూర్తిలా కళకళ లాడుతూ ఉండే మాతృమూర్తి, నొసటి కుంకుమ చెరిగి, దుర్భర మనోవేదనాగ్రస్తురాలు కాగా, తత్ఫ లితంగా తన మనసులో బడబాగ్ని ప్రజ్వరిల్లి, ఈ లోకం మీద, తదితర సమస్తం మీదా తనకి విశ్వాసం పోయి ద్వేషం రగులుకుంటున్న వేళ, సావిత్రి తనకి పరిచయమైంది. తనలో, తన తల్లి ప్రతిరూపానికి, తాను చిత్రరూపంలో చేసిన కల్పన ఆ పిల్లని ఆకర్షించిందని రాజుకి ఆనాడు తెలియకపోయినా, అందులో అతిశయోక్తి ఉన్నదన్న

అనుమానం అవకాశం కలిగినా, రాజుకి ఆపిల్ల కేవలం పరిచయస్తురాలిగా మిగిలిపోయేది. ఆ రెండూ సంభవించకపోవటం రాజా దురదృష్టం.

'మోసం చేశావా సావిత్రీ?' అనుకున్నాడతను బాధగా.

రాజా అలా అనుకోవటం అది మొదటిసారి కాదు. కాని, అదే చివరిసారి కావాలన్న బలమైన కోరికతో, ఉద్యోగానికి సెలవు పెట్టి అతను చెల్లెలి యింటికి వచ్చాడు. అక్కడనుంచి అన్నవరం వెళ్ళాడు. ద్రాక్షారామం వెళ్ళాడు. కోటిఫలి వెళ్ళాడు. ఆయా దేవాలయాల్లో, దైవమూర్తుల ముందు నిలిచి, మనస్ఫూర్తిగా, ఏకాగ్రచిత్తంతో తన కోరిక సఫలం కావాలని మొక్కుకున్నాడు. వెటకారంగా, తుస్కారంగా తాను మాట్లాడిన దేవాలయాల్లో, తాను అంతటి నిర్మల హృదయంతో, భక్తిభావంతో నిలవగలగటం అతనికే ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించింది. అనంతమైన, మహాసాగర సదృశమైన ఈ విశ్వంలో తన స్థానం స్వల్పాతిస్వల్పమన్న నిజమూ, అయినా తనకూ ఒకస్థానం ఉన్నదన్న గర్వమూ, ఆక్షణాలలో అతన్ని ముప్పిరిగొన్నాయి.

అయినా సావిత్రి మరపు రాలేదు!

రెండు సంవత్సరాల క్రితం, ఎవరో స్నేహితుడింటికి పెళ్ళికి వెళితే, అక్కడ సావిత్రి తారసపడ్డది. సాదారకం నేత చీరె కట్టుకుని, దాదాపు బోసిగా వున్న మెడతో, చేతులతో, ఆ లోపాన్ని పూర్తిగా కప్పిపుచ్చుతున్న మందహాసం వదనంతో, ఆడపెళ్ళి వారి తాలూకు వొక యువతితో కబుర్లు చెబుతూ నిలబడి వున్న ఆ పిల్లని చూడంగానే, ఒక్కక్షణం రాజా చిత్రమైన కలవరానికి లోనైనాడు. ఆ అమ్మాయి అందంగాలేదు. కాని, పువ్వులో కనిపించే కోమలత్వం, తెలుపులో గోచరించే నైర్మల్యం ఆ అమ్మాయిలో అగుపడ్డాయి.

సుముహూర్తం అయిపోయి, పెళ్ళికొడుకు వెంకట్రావు, తీరుబాటుగా తన దగ్గిరకి రాగానే అడిగాడు "ఎవర్రా ఆ అమ్మాయి?" అని.

"అడిగావూ? దానికి మేం పెట్టుకున్న పేరు అగ్గిభరాటా అని. పరిచయం చేయనా?" అన్నాడు వెంకట్రావు.

"అంత అల్లరి చేస్తుందా?" అన్నాడు రాజా.

"అల్లరా? నీలాంటి వెర్రిబాగుల వెధవైతే మూడు నిమిషాల్లో పరారీ అయిపోతాడు."

"అయితే చూడవలసిందే."

"జాగ్రత్తరోయ్! అసలే కవికుమారుడివి."

"ఏడ్చావుగాని..పరిచయం సంగతి చూడు."

ఆ సాయంత్రమే రాజాకి ఆ పిల్లని పరిచయం చేశాడు వెంకట్రావు. ఫలానా పత్రికలో ఫలానా బొమ్మ వేసింది తనేనని తెలియటంతో, ఆ పిల్ల కళ్ళు పెద్దవి చేసి "మీరా?" అన్నది. ఆతర్వాత ఒక్కక్షణం అతన్ని ఎగాదిగా చూసి, తలవంచుకొని, నెమ్మదిగా "మీ బొమ్మ నాకు చాలా యిష్టమండీ" అన్నది.

రాజా బిడియపడ్డాడు.

"మన యిద్దరిదీ వొక వూరేగనుక అప్పుడప్పుడు కలుసుకుంటూ ఉండవచ్చు" అన్నది.

"అలాగే" అన్నాడు రాజా.

"మా యిల్లు.." ఎక్కడో చెప్పి "రేపు వూరు వెళ్ళిపోతున్నాను. వీలున్నప్పుడు రండి." అన్నది. వెంకట్రావు కలిగించుకుని "వాడి తిక్క నీకు తెలీదేమో? పట్టుకున్నాడంటే జిడ్డులాగా వదలడు, వదిలాడా యిక నీకు కనిపించడు." అన్నాడు.

"రెండు చేతులూ కలిస్తేనే గాని చప్పట్లు రావు" అని రుసరుసలాడుతూ వెళ్ళిపోయింది సావిత్రి....

పెద్ద మేనల్లుడు హోరుహోరుమంటూ కేకలు వేస్తూ రావటంతో రాజా ఆలోచనలు తెగిపోయాయి. ఆరేళ్ళ ఆ కుర్ర వెధవకీ, అంతకు అయిదు రెట్లు వయసు నిండబోతున్న రాజుకీ క్షణం కూడా పడదు. 'కంసుడికీ, కృష్ణుడికీ లాగా మీ యిద్దరికీ బద్ధ వైరమేమిట్రా?' అంటుంది చెల్లెలు కాత్యాయని. ఇంట్లోకి రాంగానే చేతిలో వున్న పుస్తకాల సంచీ మంచం మీద గిరవాటు వేసి "ముక్కు గిల్లేస్తాను" అన్నాడు వాడు.

"తంతాను వెధవా?" అన్నాడు రాజా.

"నాన్నగారితో చెప్పి నిన్ను చింతకాయ పచ్చడి చేయిస్తాను."

"నోర్మూయ్" గుడ్లెర్ర చేశాడు రాజా.

కుర్ర వెధవ ఒక్కక్షణం భయపడి ఆతర్వాత "నన్ను పట్టుకో చూద్దాం." అంటూ తూనీగిలా పారిపోయాడు.

రాజాకి ఉక్రోషం ముంచుకొచ్చింది. వాడు కుర్ర వెధవన్న ఆలోచన కన్నా, తన పెద్దరికం ఎందుకూ కొరగాకుండా పోయిందే అన్న బాధ అతనికి ఎక్కువగా కలిగింది. తనబావ వాడికి చేస్తున్న గారం వల్లనే వాడట్లా తయారవుతున్నాడనీ, పెద్దవాడయి ఎందుకూ కొరగాకుండా తయారవుతాడనీ నమ్మ దలుచుకున్నాడు. పడకకుర్చీ లోంచి లేచి, వంటింట్లో కొచ్చి "మొత్తంమీద కొడుకుని బాగానే తయారు చేస్తున్నావే?" అన్నాడు.

కాత్యాయని నవ్వి "మామూలేగాని, అలా పీట వాల్చుకు కూచో" అన్నది.

రాజా కూచున్నాడు.

"ఒక్కమాట అడుగుతాను చెబుతావుట్రా?" అన్నది కాత్యాయని.

"అడుగు."

"దాచుకోవుగా?"

"ఊహూ."

"వచ్చిన రోజునుంచీ చూస్తున్నాను. ఏమిటో ఆలోచిస్తూ కూచుంటున్నావు. దేన్ని గురించి?"

"అలాంటిదేమీ లేదే?"

కాత్యాయని నిట్టూర్చింది. "పోనీగాని, ఒక్క సంగతి అడగనా?"

రాజా నవ్వాడు.

"నీకు నవ్వుగానే ఉంటుందిరా!.. ఎవర్నన్నా పెళ్ళి చేసుకోవాలని వుందా?"

రాజా ఆశ్చర్యంగా చూసి "ఎవరూ లేరే?" అన్నాడు.

"సరే! లేచి కాళ్ళు కడుక్కో, అన్నం తిందువు గాని" అన్నది.

రెండునిముషాల్లో కాళ్ళు కడుక్కుని వచ్చి కంచం ముందు కూచున్నాడు రాజా. అతను అన్నం కలుపుకున్నాక "ఇరవై ఎనిమిది సంవత్సరాల వయస్సుంది. లేభ్యునివీ, అయోగ్యుడివీ కావు. నీ పెళ్ళి చూడాలని, అమ్మా, అమ్మమ్మా ఎంత ఆరాటపడుతున్నారో ఎరగవా? ఎవర్ని చూపించినా వద్దంటావు. నీ మనసు చెబితే మేం మాత్రం కాదన్నామట్రా? అమ్మతో చెప్పటం యిష్టం లేపోతే నాతో చెప్పు. నేనూ మీ బావా నీ కోరిక తీరుస్తాం" అన్నది కాత్యాయని.

"నీ కూతుర్ని చేసుకోవాలని వుంది. సరేనా?"

"అయ్యో బాబోయ్! అయితే మా ఆడపడుచు పిచ్చి అయిపోతుందన్నమాట?"

వెనక గదిలో నుంచి సరస అన్నమాటలకి అన్నా చెల్లెళ్ళిద్దరూ ఉలిక్కిపడి, పగలబడి నవ్వుకున్నారు. రాజా వెనక్కితిరిగి "బాబాయి నంటావు? అలా తలుపు చాటు నుంచి మాట్లాడతావేమమ్మా? యిలా వచ్చి కూచో" అన్నాడు. సరస జవాబు వినిపించలేదు. క్షణం తర్వాత ఆపిల్ల అడుగుల చప్పుడు మాత్రం వినిపించింది.

"నాకు అలాంటి కూతురు పుడుతుందిటే?" అన్నాడు రాజా.

"బావుంది! సామెత చెప్పినట్టుంది నీ వరుస."

రాజా నవ్వాడు.

కాత్యాయని వాత్సల్యంతో అన్నది: "ఉత్త అమాయకురాలురా! అత్తయ్య, అత్తయ్య అంటూ కూడా కూడా ఉంటుంది. ఎంత హాస్యారనుకున్నావ్? కేడిపిల్లేననుకో."

"నీ కోడలు కూడా నీలాంటిదే నన్నమాట?"

కాత్యాయని నవ్వింది.

చేతులు కడుక్కొని లేచిన రాజా, వంటింటి పెరటి గుమ్మం లోంచి ఒక అందమైన దృశ్యం కనరావటంతో ఒక్కక్షణం ఆగాడు. పెరట్లో ఒక మందార చెట్టు ఉన్నది. ఆ చెట్టునున్న పువ్వును, సుకుమారమైన తన వేళ్ళతో అలవోకగా తుంచి ఒక అందమైన యువతి, సిగలో తురుముకుంటున్నది. ఆ పిల్ల ఎవరో రాజా ఎరుగును. ఆ అమ్మాయి పేరు అన్నపూర్ణ, కాత్యాయని పొరుగింటి పిల్ల. అతనిక్కడ ఉన్న నాలుగుం జాల్లోనూ నీ అరడజను సార్లో ఆపిల్ల కనిపించింది. అప్పుడు, తలంటి పోసుకున్నది కబోలు, పట్టుకుచ్చుల్లా వున్న శిరోజాలు, పసిమి రంగులో వున్న నుదుటిపై అల్లరిగా అల్లల్లాడుతున్నాయి. 'ఎవరో అదృష్టవంతుడు' అన్న వూహ ఒక్కక్షణం అతనిలో కలిగింది.

"ఏమిట్రా చూస్తున్నవ్?" అన్నది కాత్యాయని.

"ఏంలేదు" అని తిరిగి ముందు గదిలోకి వచ్చాడు రాజా. అతనికి, కొద్ది సంవత్సరాల క్రితం, తన మనసుని ఆక్రమించుకున్న యువతి మాలతి గుర్తుకొచ్చింది. ఆపిల్ల కూడా, యిలాగే ప్రతి శుక్రవారమూ తలంటి పోసుకునేది. కాలేజీలో చదువుకుంటున్న ఆడపిల్ల, పసుపు రాసుకుని తలంటి పోసుకోవడం అప్పట్లో అతనికి చిత్రంగా ఉండేది. పూర్తిగా పోని పసుపు ఛాయతో ఆపిల్ల కాలేజీకి వస్తే, అతను కన్నార్పకుండా ఆమె వంక చూసేవాడు. బంగారానికి మెరుగు పూతలా ఉందే అని ఆశ్చర్యపోయేవాడు.

అన్నపూర్ణ కూడా అలాగే వుంది.

అర్థశూన్యంగా కనిపించే ఆ ఆలోచనలతో, మంచం మీద వాలి కళ్ళు మూసుకున్న రాజుకి, కొద్దినిముషాలలోనే నిద్రపట్టి పోయింది. తిరిగి తెలివి వచ్చేసరికి "అన్నపూర్ణాదేవి! ఓ కాశీవిశ్వేశ్వరి" అంటూ సరస రోడ్డుమీది నుంచే కేకలు పెట్టటం వినిపించింది. వంటింట్లో ఏదో పని చేసుకుంటున్న

కాత్యాయని వెరుగువెరుగున లేచి వచ్చి "ఓసి కోడలా! కాస్త వసుంది ఖులారా" అని కేకపెట్టింది.

"ధన్యురాలను అత్తగారూ!" అంటూ ఆపిల్ల, తన చెల్లెలి వెనక వంటింట్లోకి వెళ్ళటం చూసి నవ్వు కుంటూ స్నానాల గదివేపు నడిచాడు రాజా.

ముఖం కడుక్కుని తిరిగివచ్చిన రాజాకి, తిరిగి సావిత్రిని గురించిన ఆలోచనలు కమ్ముకున్నాయి. సావిత్రి ఈవేళప్పుడు ఏంచేస్తూ ఉంటుంది? కాబోయే భర్తతో కులాసాగా కబుర్లు చెబుతూ ఉంటుంది. అందుకు తాను అసూయపడుతున్నాడనీ, ఆ భర్త స్థానం తనకే కావాలని వుందనీ, ఆలోచించిన వ్యక్తుల్ని తల్చుకుని అతను జాలిపడ్డాడు.

సావిత్రితో తన స్నేహం అంత కృత్రిమంగా ఉండి ఉన్నట్లయితే తనకీ నాడు ఈ మనోవ్యాధి లేకపోయేదని రాజా అనుకున్నాడు. ఆ పిల్లదీ తనదీ ఒక కులంకాదు. వర్ణాంతర వివాహాల పట్ల తనకి వ్యతిరేకాభిప్రాయం ఎన్నడూ లేదు. మనసులు కలిసిన వాడు, సాంఘికంగా, వ్యావహారికంగా ఉండే విభేదాలు భార్యాభర్తల అన్యోన్యానికి అడ్డురావని అతను హృదయపూర్వకంగా విశ్వసించాడు. సావిత్రిని వివాహం చేసుకోవాలన్న కోరిక ఉన్నంతమాత్రాన, ఆ పిల్లకి మనస్సైన మనిషి మరొకడున్నప్పుడు అడ్డు పడ్డేటంత క్రూరత్వం తనలో లేదు. ఆ సంగతి గ్రహించటానికి, అనుభవం కన్నా సంస్కారం ముఖ్యమేమో ననుకున్నాడతను.

తన పుట్టినరోజు నాడు జరిగిన సంఘటన గుర్తొచ్చింది రాజాకి. తల్లి ప్రోద్బలంమీద, ఆనాడు అతను సత్యనారాయణ వ్రతం చేసుకున్నాడు. జీవితంలో మొదటిసారిగా, చిత్తశుద్ధితో, ఏకాగ్రతతో అతను భగవద్ధ్యానం చేసింది ఆరోజున. తన వారి సుఖం కోసం సావిత్రి భవిష్యత్తు కోసం అతను దైవాన్ని ప్రార్థించాడు. వ్రతం అయిపోయిన తర్వాత అరగంటకి సావిత్రి వచ్చింది. ఆపిల్ల పక్కన కూచుని తాను భోజనం చేయటం తన తల్లికి యిష్టం ఉండదేమోనన్న అనుమానం వున్న రోజా, ఆమెచేత వడ్డించమని తాను ఆమె పక్కనే కూచుని కబుర్లు చెప్పటానికి ఉపక్రమించాడు.

ఆరోజున కాత్యాయని అక్కడే ఉంది. దాని రెండో కొడుకు, అక్కడే అటూయిటూ తిరుగుతూ ఉంటే, సావిత్రి వాడివంక ఎగాదిగా చూడటం చూసిన రాజాకి కొద్దిగా నవ్వొచ్చింది. ఆపిల్ల వరసన కూచుని, విస్తట్లో అన్నం ముద్దలు కలిపి, తినిపించా లనిపించింది!

కాని, అందుకు ధైర్యం చాలలేదు!

సావిత్రిని కొంతదూరం సాగనంపటానికి వెళ్ళి నప్పుడు రాజా ఆమెను అడిగాడు: "నీకు నానిగాడి లాంటి కొడుకు కావాలని వుంది కదూ?" అని.

సావిత్రి సిగ్గుపడి నవ్వింది.

"దిగులు పడకు. తప్పకుండా నీకలాంటి కొడుకు పుడతాడు. వాడి కెవరి పేరు పెడతావు?"

రోడ్డు అన్న సంగతి కూడా విస్మరించి పకపక నవ్వింది సావిత్రి. నవ్వు ఆగాక "నీ పేరే పెడతాను" అన్నది.

"నిజంగా?"

"అక్షరాలా!"

సావిక వసంతాల వయసూ, శాస్త్రీకూస్తో అందమూ ఆకర్షగా ఉన్న సావిత్రికి అనుకూలుడైన భర్త లభించటం అసంభవమేమీ కాదు. ఆమె కులానికి చెందిన స్నేహితులు తన కెందరో వున్నారు. అందులో ఎవర్నైనా అడిగితే?

ఆదేమాట అంటే "వద్దులే! నీ కెందుకు అనవసర శ్రమ?" అని సావిత్రి నవ్వేసింది.

"ఏం?...కొంపదీసి ఆ శ్రమ నువ్వే తీసుకోలేదు గదా?" అన్నాడు రాజా.

"అలాంటిదే వుంటే నీకు చెప్పకుండా ఉంటానా?"

ఆక్షణాన రాజా చాలా గర్వపడ్డాడు. చదువూ సంస్కారమూ, వివేకమూ వున్న సావిత్రికి, తనంటే ఎంత గౌరవమో ఆపిల్ల నోటవెంటే అతను చాలా సార్లు విన్నాడు. తాను నిత్యమూ పూజించే ఇల వేల్పుకీ, రాజాకీ తేడా లేదని ఆపిల్ల అన్నప్పుడు అతను ఉబ్బిపోయాడు. కన్నతల్లి దగ్గిర, తోడబుట్టిన వారి దగ్గిర చెప్పుకోలేని బాధలు ఆపిల్ల తనతో చెప్పుకున్నది (?) అతనికి చిన్నమెత్తు బాధ కలిగితే ఆపిల్ల కళ్ళ నీళ్ళు పెట్టుకున్నది. అలాంటి సావిత్రిని, నవ్వులాటకైనా అనుమానించినందుకు, అతను బాధపడ్డాడు.

"నవ్వులాటకు అన్నాను చెల్లీ! కష్టపెట్టుకోకు" అన్నాడు.

"నువ్వు నన్ను కొట్టినా నేను బాధపడను. సరేనా?" అన్నది సావిత్రి.

ఆతర్వాత రెండురోజులు రాజా సావిత్రిని గురించిన ఆలోచనల్లోనే గడిపేశాడు. ఆమెకు తగిన భర్త కోసం ఆలోచిస్తూ, తన ఉద్యోగ బాధ్యతను కూడా విస్మరించాడు. మూడవరోజున ......

ఆరోజున ఏం జరిగిందో తల్చుకుంటే రాజాకి వళ్ళు జలదరిస్తున్నది! తనతో కూడ ఆమెకు రహస్యాలుండగలవన్న నిజం అతనికి భరించరానిదైంది. స్వంతానికి తనకి అన్నయ్య అంటూ ఉంటే, అది రాజేనని అందరి దగ్గిరా ఢంకాలు బజాయించి ప్రచారం చేసిన సావిత్రి, తనకు నచ్చిన వాడ్ని ఎన్ను కున్నాననీ, యిద్దరమూ వకరికొకరు ప్రమాణాలు చేసుకున్నామనీ ఎందుకు చెప్పలేకపోయింది? తాను అందరితోనూ చెబుతాడన్న భయమా? లేక స్వార్థమా? ప్రలోభమా? ఏమో? జీవిత రాజకీయాల సుడిగుండాలు, మనసుల్లో దాగి వుండే అగాధాలు, అతనికి ఆశ్చర్యకరంగా, కోప కారణంగా ఉండటం, అతని స్వయంకృతాపరాధం కాదేమో? రహస్యాలు దాచుకునే స్నేహితులు అతనికి లేరు. మనసులో ఒకటి పెట్టుకుని, పైకి ఒకటి మాట్లాడే తత్వానికి అతని తలిదండ్రులు అతనికి అలవాటు చెయ్యలేదు. సావిత్రి యిలా ఎందుకు చెయ్యాలి? తాను అడిగినా ఎందుకు అబద్ధం ఆడాలి?

ఆతర్వాత జరిగిన సంఘటనలు కూడా రాజా బాధను పెంచాయి. తాను ఏదో దాచుకుని చెప్పటం లేదని గ్రహించి, అతను పడిన, పడుతున్న మనోవేదన అర్థం చేసుకున్న తర్వాత కూడా, అతని అనుమానాలూ వూహలూ అన్నీ నిరాధారాలని ఒట్టూ పత్యాలూ పెట్టుకోవటం మోసం కూడా?

రాజాకి కచ్చ రేగింది....

వంటింట్లోంచి వరస మాట వినిపించింది. "బాబాయిగా రేమిటత్తయ్యా? ఎప్పుడూ ఏదో ఆలోచనలో ఉంటారూ?" అని. ఆ స్వరంలో తొణికిసలాడుతున్న పరిహాసాన్ని పసిగట్టిన కాత్యాయని "జాగ్రత్తే కోడలా! వాడు నీ మామగారి లాగ పెద్దమనిషి కాడు. కాకి!" అన్నది.

"ముఖాలు చూస్తే తెలియదా?"

'ఏం తెలిసిందమ్మా నీకూ?' అని అడగాలని పించింది రాజాకి. నిముషం తర్వాత టిఫెన్ పళ్ళెంతో కాత్యాయని రాగా "ఏమిటే నన్ను గురించి చర్చించు కుంటున్నారు?" అన్నాడు రాజా. "ఏదోలే! నువ్వు ముందు టిఫెన్ తిను" అన్న చెల్లెలితో "ఆపిల్లకు కూడా ఏమన్నా పెట్టావా? కోడంట్రికం పెట్టడ మేనా?" అన్నాడు. కాత్యాయని నవ్వి లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

మరోక పావుగంటకి వరస వెళ్ళిపోయింది. కాఫీ గ్లాసుతో వచ్చిన కాత్యాయని తన అన్నగారు టిఫెన్ తినటం విస్మరించి, గది కిటికీ గుండా ఏదో దీక్షగా చూడటం గమనించి తానూ అటుచూసింది. ఎదురింటి ముందు ఆవరణలో, మంచం మీద పడుకుని వున్న అన్నపూర్ణపై వయ్యారంగా వాలి, ఏదో కబుర్లు చెబుతున్నది వరస. అన్నగారి దృష్టి ఎవరి మీద ఉందో అని ఒకక్షణం ఆలోచించి నిజం తల్చుకున్నది!

రాజా మొహం తిరిగి చిన్నగా నవ్వాడు. ఒక్కక్షణం ఆగి "నిజంగా నీకు వదిన కావాలని ఉందిటే?" అన్నాడు అతను.

"ఎందుకొచ్చిందా అనుమానం?"

"నిజంగానే నీకా కోరిక వుంటే వదినగార్ని వెదక లేకపోయావా?"

అతని భావం గ్రహించిన కాత్యాయని "నేను నీ చెల్లెల్ని. భగవంతుడ్నయినా లెక్కచెయ్యనంతటి ఆత్మవిశ్వాసం, అహంకారం ఉన్న తండ్రి కూతుర్ని. నేను ప్రయత్నిస్తాననే అనుకుంటున్నావా?" అన్నది.

కాఫీ తాగటం ముగించి గ్లాసు కిందపెట్టిన రాజా, చెల్లెలు అందించిన వక్కపొడి వేసుకున్నాడు. కాత్యాయని ఒక్కక్షణం ఆగి "నేను అడిగితే ఏమీ లేదన్నావు? వరసకి కూడా అలాంటి అనుమానమే వచ్చింది చూశావా?" అన్నది.

"దానికి నేనేం చెయ్యను?" అన్నాడు రాజా.

"ఏమీ చెయ్యొద్దు! నిజం చెప్పు."

రాజా 'ఏమీ లేదన్నట్లు' తలూపాడు.

"పోనీ, నాకొక అనుమానం వుంది. అడగనా?" అన్నది కాత్యాయని.

"వూఁ" అన్నాడు రాజా.

"సావిత్రితో దెబ్బలాడావా?"

రాజా బ్రమాన్నడిపోయాడు. శోభనంనాటి ఉదయం కూడా, తాటాకు బొమ్మల పెళ్ళిళ్ళు చేసిన కాత్యాయని అతని దృష్టిలో ఎప్పుడూ పసిపిల్లగానే వుండేది. ఆపిల్ల అలాంటి ప్రశ్న వెయ్యగలదన్న విషయం అతనికి నమ్మరానిదిగా ఉంది. అయినా ఓటమి అంగీకరించలేక "ఎందుకలా అనుకుంటు న్నావు?" అన్నాడు.

"అంతకన్నా నీ దిగులుకి కారణం కనిపించటం లేదు గనుక" అన్నది కాత్యాయని.

"దాని మీద నాకెంత ప్రేమో తెలుసును గదా? దాన్తో దెబ్బలాడతానా?"

"అబద్ధాలాడుతున్నావు కదూ?"

కాత్యాయని మెల్లిగా అన్నది: "నీకు కోపం వస్తుందేమోగాని అన్నయ్యా! సావిత్రికి నీ మీద ఎంత ప్రేమ వున్నా, ఆ పిల్లకి నువ్వు స్వంత అన్న గారివి కాలేవు. నేనూ అక్కయ్య నీతో ఉన్నంత సన్నిహితంగా ఆపిల్ల వుండదు. ఆ సంగతి నువ్వు ఒప్పుకోలేవు. కదూ?"

"కాని...."

"అవున్నా! నీకు స్నేహితురాలైనంతమాత్రాన నీతో అన్నిసంగతులూ చెప్పుకోవాలని వుందా? ఎవరి మనసులో ఏముందో ఎవరికి తెలుసు? ఆపిల్ల మనసులోని మాట తెలిసిన తర్వాత నువ్వామెకి దూరం కావచ్చు. నువ్వు దుర్మార్గుడివి కావు. నీలాంటి వాడిని పోగొట్టుకోవాలనుకున్న ఆడపిల్ల వుండదు. అదీగాక, స్వంత చెల్లెల్నయిన నా తోనే నీ బాధ చెప్పుకోవటానికి నువ్వు సందేహించావే, పరాయి పిల్ల తన మనసులో మాట ఎలా చెబుతుం దనుకున్నావు?"

"అంత దాచుకోవలసిన అవసరం ఏమొచ్చింది?"

కాత్యాయని చిరాకుపడింది. "నీ కది అర్థం కాదులే" అని అక్కడ్నుంచి లేచి వెళ్ళిపోయింది.

చెల్లెలి మాటలతో మనసు మరింత చీకాకు కాగా రాజా వరండాలోకి వచ్చాడు. ఎదురింటి ముందు అవరణలో అన్నపూర్ణ కనిపించింది. అతనొక్కక్షణం ఆపిల్ల వంక తేరిపార చూశాడు. అతనికి కొద్దిగా నవ్వొచ్చింది. తనిక్కడున్న నాలుగురోజుల్లోను, ఆపిల్ల గొంతు తను వినలేదు. అలాంటి ముద్దరాలికి సరస ప్రాణస్నేహితురాలు. ఆపిల్ల గొంతు ఎలా వుంటుందో తెలుసుకోవాలన్న కోరిక కలిగిందతనికి

రాజా మెల్లిగా రోడ్డు మీదికి వచ్చాడు అడుగులు వేస్తూ అతను ఆలోచనలో పడ్డాడు. కాత్యాయని మాటల్లో ఉన్నదంతా నిజమేనా? ఆ సంగతి తాను ఒప్పుకోలేకుండా వున్నాడు. సావిత్రి మీద తనకున్న మమకారం తగ్గటానికి, కాత్యాయని చెప్పేది విశ్వసించటం మినహా గత్యంతరం లేదేమోనన్న శంక అతనికి పరమభయంకరంగా తోచింది.

సావిత్రిని యికమీదట కలుసుకోరాదని రాజా నిశ్చయించుకున్నాడు. తాను కనిపించకపోతే, కని పించినా పలకరించకపోతే ఆపిల్ల బాధ పడుతుంది. ఆమె బాధపడటం తన కిష్టంలేదు. కాని, మరకపడ్డ పట్టుబట్ట కన్నా, శుభ్రమైన మామూలు గుడ్డ నయం కదా?

రాజా, రోడ్డు చివరిదాకా వెళ్ళి యింటివేపు తిరిగాడు. అతను వరండాలోకి వొచ్చేసరికి లోప ల్నుంచి సరస గొంతు వినిపించింది: "బాబాయి గారికి పూలంటే చాలా యిష్టమా అత్తయ్యా?" అని ఆపిల్ల అడుగుతోంది. రాజా అక్కడ ఆగాడు.

"ఏం?" అన్నది కాత్యాయని.

"ఇందాక అన్నపూర్ణ చెప్పింది. పొద్దున ఆయన మందార చెట్టు దగ్గిర చాలాసేపు నించున్నాడు ఆ పువ్వులు చూస్తూను. పువ్వు కోశారుట కూడాను. అదీగాక....."

"సందేహిస్తా వెందుకూ? మిగతాది కూడా చెప్పు."

"ప్రొద్దున నానిగాడి చేతికిచ్చి మీకు చామంతి పువ్వు పంపాను. అది ఆయన తీసుకుని చొక్కాకి పెట్టుకున్నారు."

కాత్యాయని నవ్వి "వాడిదో పిచ్చిలే!" అన్నది.

రాజా నవ్వుకుంటూ లోపలికి వచ్చేసరికి, ఆపిల్ల తివాచ్నా లేచి వెళ్ళిపోయింది. కాత్యాయని అతన్ని చూసి నవ్వి "నీ వెర్రి దానిక్కూడా తెలిసింది చూశావా?" అన్నది. రాజా చెల్లెలి వంక ఒక్కసారి ప్రేమగా చూసి తిరిగి ముందు గదిలోకి వచ్చాడు. అల్మారాలో నుంచి డ్రాయింగ్ పుస్తకము, పెనసలూ తీసుకుని కుర్చీలో కూచున్నాడు.

అదే క్షణాన పక్క యింట్లోని రేడియోలో నుంచి వినిపించిన పాట, వొక్కసారి అతన్ని అన్నవరం పోయే దోవలో చూసిన దృశ్యాల వేపు తీసుకు పోయింది. 'నేటి రేయి ఈ జగమంతా నవవధువులా శోభిస్తున్నద'ని ఎవరో హిందీ కవిచేసిన వూహను, వీణలాంటి కంఠం వున్న అమ్మాయి మధుర మధురంగా పాడుతోంది. తూర్పు యింకా తెల్లవారక ముందు, నిర్మలమైన చల్లటి గాలి వీస్తూన్నప్పుడు, అతను అన్నవరం బయలుదేరాడు. తోవ అంతా మనో హరంగా ఉంది. అందమైన కన్నెపిల్లలూ, వారివి తలదన్నే ప్రకృతి సౌందర్యమూ అంతటా గోచరిం చింది. బస్సు ఆగింది. దిగి, తోవ అంతా నడవాలని పించిందతనికి. ఆ దృశ్యాలను తాను కాయితం మీద పెట్టగలిగితే?....

"ఓ అన్నపూర్ణాదేవీ! నీ కిష్టమైన పాటవాస్తోంది తొందరగా రా" అని సరస కేక పెట్టటంలో, అతను ఒక్కసారి వరండాలోకి తొంగి చూశాడు. ఒక్క క్షణం తర్వాత వరండాలోనుంచి గాజుల చప్పుడు వినిపించింది. మరుక్షణాన మెరుపు తీగెలా అన్న పూర్ణ నడిచి వెళ్ళిపోయింది.

నిముషం తర్వాత రేడియోలో పాట అయి పోయింది. "ఈ హిందీ పాటలు నాకు అర్థం అయి చావు! హిందీ వచ్చిన దానివి అర్థం ఏమిటో చెప్ప గూడుటమ్మా?" అన్న సరస మాట ఆ వెంటనే వినిపించింది. ఆమాటలు అంటున్నప్పుడు ఆ పిల్ల బుంగమూతి పెట్టి వుంటుంది. కరవీరపుటాల్లాగా వుండే ఆమె పెదవులు ముడుచుకొని వుంటాయి.

రాజు చిత్ర రచనకు ఉపక్రమించాడు.

బొమ్మ గీస్తూన్నంత సేపూ అతను సరసని గురించి ఆలోచిస్తూనే వున్నాడు. కళ్ళు చెదరగొట్టే సౌందర్యం లేకపోయినా, కమనీయమైన అందం ఏదో ఆపిల్లలో వుంది. వీణ మీటినట్లుగా ఆపిల్ల గొంతుకలేదేమో? కాని ఆ గొంతులో ఒక చిత్రమైన మార్దవం ఉంది. ఆపిల్లను పెళ్ళి చేసుకున్నవాడు చాలా సుఖపడుతాడు, తనంత తాను కష్టాలు కొని తెచ్చుకుంటే తప్ప!

ఒక అలౌకికమైన భావనకూ, మధురమైన లోకానుభూతికీ మధ్య సరిహద్దు వంటి చిత్రమైన పరిస్థితిలో మనసు వూగుతుంటే, రాజు తదేకదీక్షతో చిత్ర రచన సాగించాడు. అరగంట తర్వాత చేతిలో పెనసలు అతని యిచ్ఛ లేకుండానే ఆగిపోయింది!

'సెభాష్!' అన్నాడు పక్కనున్న శర్మ.

రాజా, గభాలున పుస్తకం మూసి "ఎంతసేపైంది మీరు వచ్చి?" అన్నాడు. శర్మ అతని పక్కనే కూచుని "రెండుమూడు సంవత్సరాలై వుంటుంది? కాని, రాజా, నువ్వు అసాధ్యుడివోయ్" అన్నాడు.

రాజా నవ్వి ఊరుకున్నాడు.

టిఫెన్ పళ్ళెంతో లోపల్నుంచి వచ్చిన కాత్యా యని "వాడు రాత్రికి వెళ్ళిపోతాడన్న సంగతి గుర్తు న్నదా?" అన్నది. శర్మ నాలుక కొరుక్కుని "నిజమే సుమా!...త్వరగా తెమలవయ్యా మహానుభావా! అలా ఒకసారి బజారుకి పోయొద్దాం." అన్నాడు. రాజా చెల్లెలి వంకా, బావగారి వంకా చూసి, విషయం అర్థం చేసుకుని "మర్యాదలు మర్చి పోతిదన్నమాట!" అన్నాడు.

"మేం చాలామర్యాదస్తులమయ్యోయ్! పిలాగా..."

"ఏమన్నా? వాడి కేంవచ్చింది?" అన్నది కాత్యాయని వినుభుగా.

"ఏమొచ్చిందో చెబుతాగ!" అని "ముందు ముఖ ప్రక్షాళన కానియ్య స్వామీ!" అన్నాడు శర్మ రాజా తోటి.

స్నానాలగది నుంచి రాజా తిరిగి వచ్చేసరికి, కాత్యా యనీ, శర్మా ముసిముసి నవ్వులు నవ్వుకుంటున్నారు. అది గమనించనట్టుగా, బట్టలు తొడుక్కుని రాజా వీధిలోకి దారితీశాడు. బావగారు తనని ఎక్కడికి తీసుకుపోతున్నాడో ఎరిగినందు వల్లా, తన అసమ్మతిని ప్రకటించటం వల్ల ప్రయోజన మేమీలేదని తెలిసినందువల్లా, రాజా, గుడ్డల కొట్టు నుంచి బయటపడిందాకా మౌనంగానే వున్నాడు. తిరిగి యిద్దరూ యింటి దగ్గర కొచ్చేసరికి వరండాలో అన్నపూర్ణ ఒంటరిగా నిలబడి వుంది. వాళ్ళిద్దర్నీ చూడంగానే చెంగున లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

రాజా నవ్వుకున్నాడు. ఇంట్లోకి రాంగానే "వంట కూడా అయిపోయింది. భోజనం చేసి బయల్దేరు. ఏం?" అన్నది కాత్యాయని. రాజా తలవూపాడు.

"పెళ్ళి నాలుగురోజుల పాటు పొడిగించరాదూ బయ్యా? మరికాస్త....." శర్మ ఆతర్వాత మాట అవకుండా నవ్వేశాడు.

కాత్యాయని కూడా నవ్వి "అయినా...మాఅన్నయ్య అంతటి బూకాయి బూకాయి అనుకున్నారా?" అన్నది.

"ఎందు కనుకుంటాం వేడమ్! గొప్ప ఆర్టిస్టు!" అన్నాడు శర్మ.

రాజా నవ్వుకుంటూ, వాళ్ళ మాటలు వింటూ ఆలోచనలో పడ్డాడు. తాను వేసిన సరస బొమ్మ వాళ్ళకి నచ్చినందుకు కలుగుతూన్న గర్వం ఓ పక్కన వున్నా, వూరు విడిచి వెళుతున్నామే అన్న దిగులు కూడా అతనికి కలుగుతున్నది. బెజవాడ వెళ్ళాక.... అతనికి ఆ వూహ బాధాకరంగా ఉండటానికి మరో కారణం కూడా లేకపోలేదు. ఇకపైన తాను సావిత్రిని చూడడు. చూడకుండా ఉండలేని మానసిక స్థితి తనను పూర్తిగా వదిలిపోయింది. కాని, వుండు తాలూకు మచ్చలాగా ఏదో మిగిలిపోయింది. చ్ఛ!

భోజనం చేసి, చెల్లెలితో చెప్పి, బావగారితో బయులుదేరిన రాజా, అంతా కలయజూశాడు. సరస జాడా జవాబూ ఎక్కడా కనిపించలేదు. ఆ పిల్లని చూసి, తాను వెళుతున్నానని చెప్పాలని వుందని బావ గారితో అంటే? ఆయన తాటాకులు కట్టేస్తాడు! బస్టాండు దాకా వచ్చాక యిక వుండబట్టలేక బావగారితో అన్నాడు: "సరస కనిపించలేదండీ" అని.

"నే చెబుతాలే" అన్నాడు శర్మ.

రాజా అన్నాడు: "నాలుగురోజుల క్రిందటివరకూ ఆపిల్ల ఎవరో నాకు తెలీదు. ఈ రోజున, కాత్యా యని అంత ఆత్మీయురాలైపోయింది...ఒక్క టడుగుతాను, చేస్తారా బావగరూ?"

"అడుగు."

"మీకు వూళ్ళోనూ, చుట్టుపక్కలు కూడా పలుకుబడి వుంది. ఆపిల్లకి యోగ్యుడైన భర్త లభించేటట్లు చూడండి."

"ఉన్న బాధ్యతలు చాలవా?"

రాజా నవ్వాడు.

శర్మ రాజామరిది భుజం తట్టి "ఒకందుకు

(55 వ పేజీ చూడండి)

కులు మనియార్డర్లు పంపిరంటే మీకు ఆశ్చర్యంగా వుంటుంది." అంటూ వారందరికీ ఎంతో ఋణపడి వున్నట్లు, వారి కోసం తన శక్తి మేరకు ప్రయత్నించ దలచినట్లు వ్యక్తం చేశారు. విద్యార్థులే కాకుండా, అక్కడి మునిసిపల్ కౌన్సిల్ సభ్యులు, తదితర కార్యకర్తలు తన విజయానికి దోహదం చేసినట్లు తెలియపరిచారు. విద్యార్థులు రాజకీయాల్లో పాల్గొనడం అంత శ్రేయస్కరం కాదని దీర్ఘంగా ఉపన్యాసం ఇచ్చారు.

అభిరుచులు

"మీ ఇతర వ్యాసంగాలు ఏవిటి?"

"స్పోర్ట్సు అంటే నాకు చాలా ఇష్టం. ఎమ్మేవరకు లిటరేచర్ తీసుకు చదవడానికి కారణం సాహిత్యం మీద ఉన్న అభిరుచి. కథలు, వ్యాసాలు రాశాను. పద్యాల మీద ఆసక్తి వుంది. నాటకాలు నా అభిరుచుల్లో ఒకటి."

తెలుగు రాసేందుకు రాదని, స్పష్టంగా తెలుగు వారిలా మాట్లాడలేనని చెప్పారు. వేమన పద్యాలంటే అమితమైన భక్తి వున్నట్లు, ఆ రకం సాహిత్యంపై మమకారం వున్నట్లు తెలియజేశారు.

"మీరు డి. యమ్. కె.లో ప్రవేశించే ముందు మరి ఏ యితర పార్టీ గురించయినా ఆలోచించారా?"

"ఈ ప్రశ్నకు నేను వెంటనే సూటిగా సమాధానం ఇవ్వలేను. ఇక్కడ నా మిత్రులు చాలమంది ఉన్నారు. బహుశా వారికిది నచ్చదు. అయినా చెప్తాను. నాకు కమ్యూనిజం అంటే చాల ఇష్టం. ముఖ్యంగా కార్ల్ మార్క్సు సిద్ధాంతమంటే వేసు చెవి కోసు కుంటాను."

భవిష్యత్ కార్యక్రమం

వారి భవిష్యత్ కార్యక్రమం గురించి అడుగుతూ మీరేం పదవి నాశిస్తున్నారని ప్రశ్నించాను. అందు కాయన జవాబివ్వడానికి నిరాకరించారు. అయినా, 'అన్నా' ఏ పదవినిస్తే దానిని ఆనందంగా స్వీకరిస్తాను, ఇవ్వకపోయినా బాధపడను, అన్నారు.

వారి ఎన్నుకున్న నియోజకవర్గంలోని ప్రజల కోర్కెలు తీర్చడానికి, గ్రామాల్ని అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. ముఖ్యంగా విద్యా విధానంలో కలగజేసుకొని, విద్యార్థులకు తగిన వసతుల్ని చేకూర్చేందుకు ప్రభుత్వాన్ని అర్థిస్తామన్నారు. హరిజనుల దుస్థితి తలచి విచారాన్ని వ్యక్తం చేశారు. "విరుదునగర్ ప్రజలు, విద్యార్థులు నాకు అన్ని విధాలుగా సాయం చేసినందుకు వారికి నా హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతల్ని మీ పత్రిక ద్వారా అందజేయండి." అన్నారు.

సెలవు తీసుకుంటూ—

"మీరు మంత్రి అయిన తర్వాత మళ్ళీ కలుసుకుంటా..." అన్నాను.

దానికి శ్రీ శ్రీనివాసన్ చిరునవ్వు నవ్వారు.

నేను గది దాటి బయటకి రాగానే అక్కడున్న జనసమూహాన్ని చూసి ఆశ్చర్యపోయాను. ఎంతోమంది ఆయన్ని కలుసుకోడానికి వేచివున్నారు! శ్రీ శ్రీనివాసన్ విలువకు, మిగతా శాసనసభ్యుల విలువకు బడికి చాల భేదం కన్పించింది!

సి. కనకాంబరరాజు

అవీ - ఇవీ...

'అల్పన కళాకేంద్రం' మహారాష్ట్ర జానపద నృత్యాలు

ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్య కేంద్రాలలో, 'అల్పన కళాకేంద్రం' (బొంబాయి) వారు మహారాష్ట్ర జానపద, సాంస్కృతిక, కళా ప్రదర్శనములు ఇచ్చారు.

బందరు హిందూ కళాశాల ఆడిటోరియంలో కార్యక్రమానికి, రాష్ట్రసమాచార శాఖ డైరెక్టరు శ్రీ బి. ఆర్. కె. శాస్త్రి అధ్యక్షత వహించారు. కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరు అసిస్టెంటు శ్రీ యం. రాంసింగ్ 'అల్పనకళాకేంద్ర' బృందానికి స్వాగతం చెప్పారు. శ్రీయుతులు కె. నాగభూషణరెడ్డి, ఎస్. దొరస్వామి రెడ్డి ప్రదర్శనలను తెలుగులో సుబోధకం చేశారు.

అల్పనకళాకేంద్రానికి సంబంధించిన 30 మంది కళాకారులకు నాయకురాలు శ్రీమతి సుధాకర్మార్కర్. నాయకురాలు బృందంలో వారందరినీ పరిచయం చేయగా, జిల్లా కలెక్టరు సతీమణి శ్రీమతి కేథరిన్ జాన్సన్ కళాకారులను పూలమాలలతో సత్కరించారు.

లయన్సుక్లబ్, రోటరీక్లబ్‌ల వారు బహూకరించిన వెండి షీల్డులు, సమాచారశాఖవారి నిర్మల్ నటరాజ చిత్రాన్ని బృందం నాయకురాలికి శ్రీమతి కేథరిన్ జాన్సన్ అందజేశారు.

'మహారాష్ట్రదర్శన్' అనే పేరుతో మహారాష్ట్రుల జీవనానికి ప్రతిబింబితాలైన తమాషా, మంగళగౌరి కొలువు, బహురూపి, బెస్తలనృత్యం, పోవాడ, భూపాళి, వాసుదేవ్, గోంధాల, కర్షక నృత్యాల్ని చూసి ప్రేక్షకులు మంత్రముగ్ధులైనారు. మహారాష్ట్ర సంస్కృతిని ఆంధ్ర ప్రజలకు కరతలామలకం చేసిన 'అల్పన కళా కేంద్రం' కృషి ప్రశంసనీయమయింది.

(స్వ. వి.)

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ అభినందన గ్రంథము

చేనేత పరిశ్రమాలోద్యమ జనకుడు, జాతీయ సేవకుడు అయిన శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ సేవల సంస్మరణార్థం, ఆయన 52వ జన్మదినాన్ని పురస్కరించుకొని, 'కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ షష్ట్యబ్ది సంఘం' వెలువరించిన అభినందన గ్రంథం మా కార్యాలయం చేరింది. పలువురి ప్రముఖుల సందేశాలు, శుభాకాంక్షలతో శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ పవిత్ర జీవిత సంగ్రహం ఈ గ్రంథంలో ప్రచురించబడింది.

వైజయంతి

(53 వ పేజీ తరువాయి)

సంతోషంగా ఉందోయ్!.. పిచ్చి దిగులుతో బాధపడు తున్నావు. అది సరియైనది కాదు పోతున్నావు. చూడు రాజా! స్నేహాన్ని తేలిగ్గా తీసుకోవటం చేయకు. ఇద్దరు మనుషులు ఒక్కమనిషి కావటం అసాధ్యం. తెలియనివాడివి కాదు." అన్నాడు.

"థాంక్స్" అన్నాడు రాజా.

"అదిప్పుడు కాదు. నువ్వు వెంటబెట్టుకు వెళుతున్న దిగుల్ని కూడా తీర్చాక చెబుదువుగాని"

"నిజంగా తీరుస్తావా?" అన్నాడు రాజా ఆత్రంగా.

"తప్పకుండా."

రాజా సంతృప్తితో "ఆరోజున మీరు దేవుడే అనుకుంటాను." అన్నాడు.

బస్సు కదలనుండటంతో, శర్మ కిందికి దిగాడు. "వెళ్ళంగానే ఉత్తరం రాయటం మర్చిపోకు" అన్నాడు. రాజా తలవూపి "బెజవాడ వెళ్ళంగానే సరస బొమ్మ కలర్ చేసి పంపిస్తాను. ఆపిల్లకి అందజేస్తావా?" అన్నాడు.

"సరస బొమ్మ కూడా వేశావా?" అన్నాడు శర్మ ఆశ్చర్యంగా.

"అదేమిటి? మీరు చూసింది." రాజా మాట పూర్తి కాకుండా బస్సు బయల్దేరింది.

అయోమయంగా నిలబడి పోయిన బావగారి ముఖం కళ్ళ ముందాడుతూండగా రాజా సీట్లో చేరగిలబడ్డాడు. ఆయన చివర్న అన్న మాటల అర్థం తాననుకుంటున్నది కాదా? చటుక్కున మరేదో అనుమానం తోచటం, అతను సూట్‌కేస్ లోంచి డ్రాయింగ్ పుస్తకం తీసి చూశాడు.

అందులో వున్న బొమ్మలో అన్నపూర్ణ పోలికలు స్పష్టంగా కనిపించాయి!

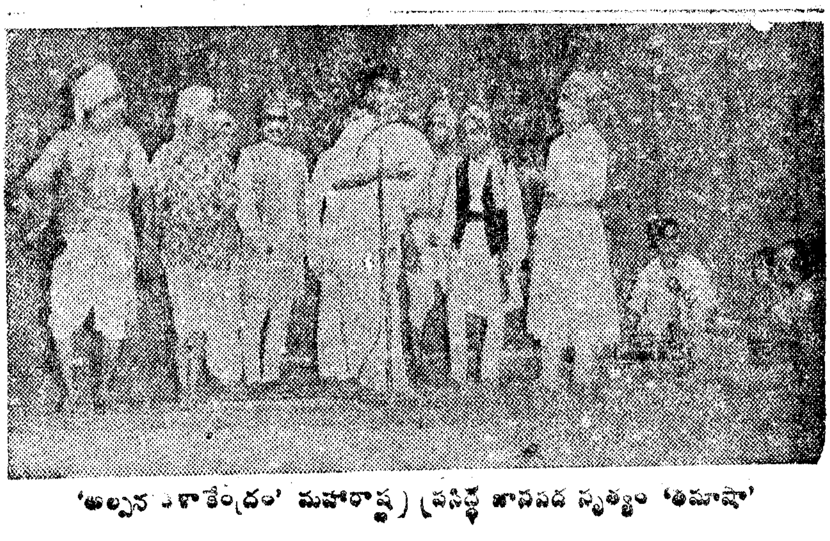

'అల్పన కళాకేంద్రం' మహారాష్ట్ర ప్రసిద్ధ జానపద నృత్యం 'తమాషా'